

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2022/23:25

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 3 februari

§ 1 Allmänna frågor

Statsrådet Jessika Roswall

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna
frågor den 13 december 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 6 februari 2023

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi har nu sammanträde i EU-nämnden inför GAC. EU-minister Jessika Roswall med medarbetare är här. Ni hälsas varmt välkomna.

Finns det något att tillägga muntligen när det gäller återrapport från mötet i rådet den 13 december?

Anf. 2 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Nej, det finns det inte. Och nämnden har tagit del av den skriftliga återrapporten.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till Icke lagstiftande verksamhet och dagordningspunkt 3, Det svenska ordförandeskapets prioriteringar. Det står här att det är en diskussionspunkt.

Anf. 4 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M):

Jag tror att nämnden har fått lite olika handlingar. Det var först en annan punkt. Men det är en diskussionspunkt.

Det här är det första allmänna rådet under det svenska ordförandeskapet och som jag ska leda. Det ser jag mycket fram emot. Jag har bland annat förberett mig genom att ha med en svensk skolklocka från Skultuna för att se till att alla håller tiden.

Vid rådsmötet kommer jag att presentera det svenska ordförandeskapets prioriteringar, särskilt inom ramen för allmänna rådet. De övergripande prioriteringarna känner ni väl till vid det här laget. Jag tänker därför fokusera på allmänna rådets viktigaste frågor fram till sommaren.

Sverige tar över ordförandeskapet i en tid av utmaningar av historiska mått för unionen. Rysslands brutala anfallskrig mot Ukraina kommer att fortsätta dominera dagordningen. Det leder mig till en av våra viktigaste

prioriteringar: att säkerställa EU:s gemensamma värderingar för demokrati och rättsstatens principer.

Under första halvåret 2023 kommer vi att avsluta den pågående rundan av landsspecifika rättsstatsdialoger med Slovakien och Finland. Samtidigt inleder vi en ny cykel med den andra omgången av dialoger, med Belgien, Bulgarien och Tjeckien. Att vi startar en ny cykel ger en tydlig signal om att rådet tar processen på allvar. Det är ett viktigt bidrag till EU:s verktygslåda för att säkerställa rättsstatens principer.

Ordförandeskapet kommer också att fortsätta arbetet under artikel 7 gällande Ungern och Polen. Om det blir aktuellt med en lägesavstämning eller utfrågning avgörs av utvecklingen i respektive land.

Vi kommer också att hålla ett symposium här i Stockholm i juni. Där är avsikten att i bred krets diskutera hur vi bäst upprätthåller rättsstatens principer i unionen.

Uppföljningen av framtidskonferensen ligger också på ordförandeskapets bord. Regeringens uppfattning i frågan är känd. Samsynen i riksdagen är också bred. Som ni vet har rådet liksom övriga institutioner åtagit sig att följa upp konferensen. Vi kommer att fortsätta det tjeckiska ordförandeskapets arbete.

Det handlar bland annat om att ta diskussionen om passereller, att i rådet gå från beslutsfattande genom enhällighet till kvalificerad majoritet inom vissa områden. Det finns ingen samsyn om detta i rådet. Vi avser ändå att fortsätta diskussionerna för att se om det finns någon begränsad del som går att ta vidare.

Därtill finns ett antal frågor som identifierades under det tjeckiska ordförandeskapet där rådet skulle kunna agera på egen hand, till exempel genom rådsslutsatser eller rekommendationer. Vi tycker att det vore lämpligt att ansvariga delar i rådet tittar på om det finns något som vi bör titta vidare på här.

Vad gäller fördragsändringar har diskussionen visat att det i dagsläget saknas stöd för en sådan process. Samtidigt åligger det allmänna rådet att föra vidare Europaparlamentets förslag om fördragsändringar till Europeiska rådet när Europaparlamentets slutliga förslag har kommit. Det blir troligen aktuellt i slutet av ordförandeskapet, i maj eller juni.

Vad gäller de mer långsiktiga frågorna och framtidsfrågorna har Tyskland och Frankrike inrättat en egen reflektionsgrupp som de kommer att informera om under Övriga frågor vid allmänna rådet. Jag tänker ta upp det lite kort senare. Från ordförandeskapets sida kan vi konstatera att det inte minst i ljuset av framtida utvidgning finns ett behov av att diskutera de frågorna i hela medlemsstatskretsen. Vi kommer därför att sätta igång en förutsättningslös diskussion med sikte på det informella EU-ministermötet i juni.

Vad gäller utvidgningen kommer ordförandeskapet att följa upp Europeiska rådets beslut att ge Ukraina, Moldavien och Bosnien kandidatlandsstatus. Ordförandeskapet kommer att fortsätta EU-närmandeprocesserna på västra Balkan. Reform av rättsväsendet och rättsstatens principer är centrala. I enlighet med slutsatserna från december ska kommissionen återkomma till rådet med en lägesuppdatering under våren.

Ordförande! Vi närmar oss också Europaparlamentsvalåret 2024. På allmänna rådets förhandlingsbord finns flera frågor som relaterar till

europiska val och demokrati. Ordförandeskapet kommer att fortsätta förhandlingarna med Europaparlamentet om förordningen om europeiska politiska partier och stiftelser. Det gäller framför allt att försöka hitta en kompromiss för att få medlemsstaterna att gå Europaparlamentet till mötes vad gäller att reglera tredjelandsdeltagare i europeiska politiska partier.

Vi står också redo att inleda trilogförhandlingar om förordningen om politisk reklam nu när Europaparlamentet har antagit sin resolution. Tidigare diskussioner i rådet om förslaget från Europaparlamentet om en revidering av valrättsakten har visat på stora motsättningar bland medlemsstaterna men framför allt mellan rådet och Europaparlamentet när det gäller väsentliga delar av förslaget. I rådande läge ser det inte ut att komma i mål i tid före de europeiska valen nästa år. Samtidigt finns det stora förväntningar från Europaparlamentet i frågan.

Sammanfattningsvis har ordförandeskapet många viktiga frågor att hantera. Jag kommer såklart att hålla er löpande informerade om utvecklingen i aktuella frågor under våren.

Anf. 5 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack för dragningen, statsrådet!

Jag har sagt detta förut men vill upprepa det igen. Det är helt naturligt att den svenska regeringen står bakom ordförandeskapet. Det vore svårt att inte göra det. Men som ledamot i EU-nämnden kommer jag att ta ställning till varje förslag när det kommer och kommer då kanske inte att stödja regeringen, även om jag gör det nu.

Anf. 6 MATILDA ERNKRANS (S):

Jag vill tacka för lite mer utförlig information jämfört med det som hade skickats ut.

När det gäller standpunkten står regeringen bakom ordförandeskapets prioriteringar. Det är kutym att man säger så gentemot ordförandeskapet. Men jag vill också poängtera att det inte betyder att EU-nämnden har tagit ställning till alla frågorna i sak. Det kommer att göras i sedvanlig ordning, när de kommer upp på agendan.

Anf. 7 MAGNUS BERTSSON (KD):

Jag vill tacka för dragningen och för en bra beskrivning av vad som ligger på bordet.

Jag vill ställa en sakfråga utifrån att ordförandeskapet kommer att följa upp kandidatstatusen för Ukraina, Moldavien och Bosnien. Man tittar även vidare på närmandeprocessen för västra Balkan. Jag kan inte räkna in Georgien där. Finns även de med i den fortsatta närmandeprocessen?

Anf. 8 ELIN NILSSON (L):

Herr ordförande! Tack för dragningen, statsrådet!

Jag vill tacka för att regeringen är tydlig i fråga om stödet till Ukraina. Vi instämmer i att det är viktigt att jobba med deras kandidatstatus.

Hur bedömer statsrådet att den politiska viljan ser ut hos övriga medlemsstater i EU för den fortsatta integrationsprocessen, så att Ukraina kan fortsätta att ta steg mot ett medlemskap?

Anf. 9 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M):

Jag vill tacka för frågorna och inspielen.

Jag vet såklart hur gången ser ut i EU-nämnden och riksdagens arbete. Som jag har sagt vid flera tillfällen har vi konstitutionella regler att förhålla oss till, och de kommer såklart att gälla även under ordförandeskapet. Men jag har också sagt att det ligger i Sveriges intresse att ordförandeskapet blir effektivt och professionellt, vilket jag hoppas att vi alla känner ett stort ansvar för. Att våra svenska åsikter kommer att vara en del av det svenska ordförandeskapet är självklart.

Matilda Ernkrans! Några av de punkter som jag tog upp i dag har vi redan haft diskussion om här i EU-nämnden, till exempel politisk reklam. Där finns en svensk ståndpunkt. Det som jag kommer att informera om på den punkten under allmänna rådet är att det är de här punkterna som vi kommer att prioritera under ordförandeskapet. Det uppfattar jag ändå att det hittills har funnits en ganska bred enighet om i EU-nämnden. Prioriteringen för rättstatsdialoger och artikel 7 är viktig också för Sveriges riksdag liksom för regeringen.

Även Georgien, Magnus Berntsson, kommer att följas upp under ordförandeskapet. De beviljades inte kandidatlandsstatus förra sommaren. Men det finns också med på listan. Sedan vet vi att situationen i Georgien är allvarlig och att det inte går åt rätt håll.

När det gäller medlemsstaternas stöd till Ukraina, Elin Nilsson, kommer vi kanske tillbaka lite till det bland annat när vi informerar inför Europeiska rådet. Statsministern kommer kanske också att tala om det på samrådet nästa vecka.

Min uppfattning hittills är att det finns ett starkt stöd för fortsatt stöd till Ukraina när det gäller såväl ytterligare sanktioner som återuppbyggnad och militärt stöd. Men jag kommer att komma tillbaka till det lite på nästa dagordningspunkt.

Anf. 10 MATILDA ERNKRANS (S):

För tydlighetens skull vill jag säga att vi hanterar informationen om det svenska ordförandeskapets prioriteringar på samma sätt som för andra ordförandeskap. Det är kutym att man säger att man står bakom ordförandeskapets prioriteringar. Men när det tas fram svenska ståndpunkter i sak, oavsett ordförandeskap, hanterar vi dem enligt sedvanlig ordning. När det är dags får vi ha överläggningar, information när det behövs och samråd med EU-nämnden.

En del av sakerna finns det ståndpunkter för och inte andra. Men jag vill vara tydlig; vi har inte i sak hanterat alla frågorna bara för att vi har fått den här informationen, som nu blev en diskussionspunkt. Det var mer en formsak.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag vill till det Matilda Ernkrans säger tillägga – och det har vi pratat om tidigare – att det är bra att statsrådet hjälper till att påminna de andra regeringsföreträdarna om att också hålla relevanta fackutskott informerade och i relevanta fall ha överläggningar. En riksdag som känner sig informerad blir också delaktig och har lättare att ge regeringen stöd.

Ordförande! Jag delar helt Matilda Ernkrans uppfattning. De regler som gäller kommer vi såklart att som vanligt följa under det här halvåret. Jag sa på slutet att jag kommer att återkomma när det gäller allmänna rådets dagordningspunkter under hela våren. Det kommer att ske på sedvanligt sätt. Ingenting är nytt eller annorlunda.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 4, Förberedelser inför det extra mötet i Europeiska rådet den 9–10 februari 2023: slutsatser. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 14 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Allmänna rådet ska förbereda det extra Europeiska rådet den 9–10 februari för att diskutera ett utkast till slutsatser som nämnden har tagit del av.

På den dagordningspunkten vill jag ändå säga att jag på allmänna rådet som sagt kommer att leda det första mötet under ordförandeskapet. Här kommer den svenska stolen att sitta tyst.

På dagordningen står tre frågor: Ukraina, ekonomin med fokus på IRA och migration. Europeiska rådet väntas följa upp resultatet från dagens toppmöte mellan EU och Ukraina. Det väntas också präglas av årsdagen av den fullskaliga invasionen som infaller ett par veckor efter Europeiska rådet.

Frågan om ansvarsutkrävande står fortsatt högt upp på dagordningen. Det är positivt att det finns en samsyn i EU om vikten av att identifiera en juridisk mekanism för aggressionsbrottet. Det är angeläget att ett enat EU står bakom Ukrainas fredsinitiativ och kan stödja Ukraina i att nå ut till globala parter, inte minst i FN-sammanhang.

Utkastet tar även upp Ukrainas betydande och i våra ögon imponerande ansträngningar för att möta de reformkrav som åtföljer landets kandidatlandsstatus.

Tonvikten vid Europeiska rådets möte väntas dock ligga på diskussionen om EU:s kortsiktiga svar på höga energipriser och USA:s Inflation Reduction Act, IRA. Det är bra att även USA nu kraftfullt engagerar sig i det globala klimatarbetet. Samtidigt finns det problematiska inslag i IRA. Det är viktigt att dessa lyfts fram i den diskussion som pågår mellan EU och USA.

Kommissionens meddelande som presenterades i onsdags fokuseras på fyra områden för att stärka EU:s konkurrenskraft, nämligen bättre regelverk, finansiering, kompetenshöjning och en ambitiös handelsagenda.

Jag förväntar mig mycket diskussioner om detta. Medlemsstaterna har olika uppfattningar om hur länge EU ska fortsätta med det uppluckrade statsstödsregelverket som tillkom under pandemin. Det handlar om att säkerställa att konkurrensen på den inre marknaden kan vidmakthållas.

Vad gäller finansieringen av eventuella instrument, särskilt den så kallade suveränitetsfond som kommissionen avser att presentera mot slutet av det svenska ordförandeskapet, kan man konstatera att det bland

medlemsstaterna råder vitt skilda uppfattningar både i sak och i form. Därför är en diskussion om gemensam finansiering inte aktuell vid det här mötet.

I linje med det svenska ordförandeskapets prioriteringar är det också viktigt att lyfta fram de långsiktiga åtgärderna för att stärka EU:s konkurrenskraft och produktivitet. Den frågan ska diskuteras vid Europeiska rådets möte i mars.

Slutligen vad gäller migration förväntas samarbete med tredjeland om återvändande och frågor om EU:s yttre gränser diskuteras.

Det bristfälliga återvändandet från EU är inte bara ett reellt problem för legitimiteten i EU:s migrations- och asylsystem utan även för mottagningskapaciteten i EU. Det är därför viktigt att EU:s medlemsstater samlar sig och sänder ett tydligt budskap till kommissionen om vikten av att använda alla de verktyg som står till vårt förfogande för att öka återvändandet.

Det är viktigt att nå framsteg i pågående förhandlingar om migrations- och asylpakten. Pakten innehåller flera nycklar för att låsa upp och svara mot flera av de pågående utmaningarna på migrationsområdet.

Anf. 15 MALIN BJÖRK (C):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för dragningen.

Vad gäller det svenska ordförandeskapets prioriteringar finns frågan om konkurrenskraften med, och det är positivt. Vi vet också att IRA har väckt mycket oro och diskussioner i företag och i många medlemsländer om hur man ska möta detta.

Det är positivt att det betonas från regeringens sida att det långsiktiga perspektivet med en samlad strategi för den europeiska konkurrenskraften är oerhört viktig. Vi vet också, som statsrådet nämnde, att det finns diskussioner om statsstödsreglerna.

Jag vill ändå höra statsrådet utveckla lite mer hur regeringen ser på den diskussionen i förhållande till att några länder är mer positiva för den linjen än andra. Vi tror att statsrådet delar uppfattningen om att inte ha statsstöd på det sättet. Hur ser statsrådet på det och på möjligheten att driva den linjen under diskussionerna?

Anf. 16 MATILDA ERNKRANS (S):

I utskicket till EU-nämnden finns en mening i förslaget till ståndpunkt som nämnden ska ge mandat för, nämligen att regeringen står bakom ordförandeskapets prioriteringar. Ska jag uppfatta det som att statsrådet här muntligt har föredragit för EU-nämnden att det är sakinnehållet i den svenska ståndpunkten?

Sa statsrådet att hon avser att sitta tyst under mötet under allmänna rådet?

Sedan har jag ett medskick, för att följa upp vad som sades från Centerpartiet. Det skulle vara intressant att höra hur regeringen ser på diskussionerna om statsstödsreglerna i förhållande till IRA. Det är en ny fråga som inte har behandlats tidigare.

Anf. 17 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag har först en fråga. Är det rätt uppfattat att detta har blivit en diskussionspunkt? Ja.

Det står i den kommenterade dagordningen att "riksdagen har tagit del av utkastet". Det här är kanske en kunskapsfråga. Under rubriken "Datum för tidigare behandling i riksdagen" är det blankt. Är tillfället man syftar på i EU-nämnden när vi tar del av utkastet?

Vidare har jag några medskick från Miljöpartiet vad gäller punkten om migration. Vi vill framhålla vikten av att EU:s gränsförfaranden garanterar mänskliga rättigheter. Vi vill understryka att pushbacks är förbjudna och inte får förekomma. Vi vill understryka att EU:s bistånd inte ska användas för att kontrollera migration. Syftet med bistånd ska alltid vara att bekämpa fattigdom och uppfylla de globala utvecklingsmålen. Vidare vill vi understryka vikten av att frivilliga search and rescue-operationer inte ska hindras eller på något sätt kriminaliseras. I stället ska EU ansvara för och samarbeta med andra aktörer för att rädda liv och garantera mänskliga rättigheter.

Vi vill också framhålla vikten av att EU nu drar lärdom av kriget i Ukraina och den solidaritet som har visats i framtagandet av det nya gemensamma asylsystemet och gränsförfaranden.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Jag påminner om att vi på onsdag har samrådet med statsministern inför mötet i Europeiska rådet.

Anf. 19 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag vill påpeka samma som flera redan har sagt, nämligen att det när vi tittar på utkastet till slutsatser finns mycket att reagera på från Vänsterpartiets sida. Vi återkommer till dem när vi har samrådet med statsministern.

Regeringens förslag till ståndpunkt är följande: "Regeringen står bakom ordförandeskapets hantering vid rådsmötet." Precis som Matilda Ernkrans vill jag veta vad det egentligen betyder. Betyder det att statsministern inte på något sätt kan anmäla avvikande ståndpunkter jämfört med slutsatserna? Måste Sverige stå bakom utkastet till hundra procent utan att vara med i diskussionen, mer än att försvara om någon annan har synpunkter? Hur kommer Sverige att hantera diskussionen på Europeiska rådets möte?

Jag har många synpunkter på utkastet. Frågan är hur stor mening det kommer att vara att framföra dem till statsministern, om han har möjlighet att ta in dem eller om han inte har något förhandlingsutrymme över huvud taget på Europeiska rådet.

Anf. 20 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag tackar för frågorna.

Det är otroligt viktigt, Malin Björk, att vi också kan hantera det kortsiktiga svaret som ska diskuteras på det här rådsmötet, men det är inte det slutliga svaret. Arbete kommer, som jag sa inledningsvis, att pågå en längre tid.

Det är viktigt att vi från svensk sida – och det gör vi på alla möjliga sätt – påpekar att vi också behöver en långsiktig diskussion om konkurrenskraft. Det är en av prioriteringarna som vi jobbar med, som återkommer till toppmötet i mars.

Matilda Ernkranz frågade om statsstödsregelverket. När man överväger att ändra statsstödsregelverket är det viktigt att komma ihåg att det har tjänat EU väl att ha ett regelverk, och det har gjort att den inre marknadens funktionssätt har fungerat.

Om man gör förändringar i statsstödsregelverket är det viktigt att resultatet inte blir konkurrenssnedvridande och att förenklingar och förbättringar av regelverket inte får underminera den integritet och effektivitet som finns.

Precis som Malin Björk säger är det inte så enkelt som att det är fråga om två grupper mot varandra bland medlemsstaterna, men det råder olika uppfattningar. Det kan vara en bra ingång för mig att förklara lite grann hur det svenska ordförandeskapet fungerar på GAC. Det är att lyssna in och höra hur de olika medlemsstaterna resonerar och att till Europeiska rådets möte få något slags enighet. Jag kommer att leda mötet i allmänna rådet, det vill säga vara ordförande, och den svenska stolen på GAC kommer att vara tyst. Vid Europeiska rådets möte, som det ska samrådas om med statsministern på onsdag, kommer statsministern inte att leda mötet. Därmed kommer han inte att vara tyst. Det är skillnaden.

Rebecka Le Moine frågade om de handlingar ni har fått nu. Kanske kanslichefen eller någon annan kan berätta mer. I dag är första tillfället som frågorna bereds här, men det är en beredning inför Europeiska rådets möte. Och det kommer att vara ett samråd med statsministern nästa vecka. Det här är som det brukar vara.

Förslaget till svensk ståndpunkt är att vi står bakom ordförandeskapets hantering vid rådsmötet. Jag har nu förklarat hur jag tänker agera vid rådsmötet denna gång.

Jag fick ett medskick från Rebecka Le Moine om migrationen. De frågor som ska diskuteras, som framgår av utkastet till rådsslutsatser, redogjorde jag för inledningsvis. Det finns möjlighet att återkomma till statsministern.

Jag har uppfattat att det finns en bred enighet bland medlemsstaterna om att samlas kring dessa punkter. Som ni vet var det ett informellt RIF-möte i förra veckan – det heter säkert något annat på svenska – där man förberedde slutsatserna och diskussionspunkterna. Jag tror att det rådde en ganska stor enighet, och det här är viktiga frågor för medlemsstaterna att diskutera.

Fokus den här gången kommer att vara på samarbetet med tredjeland, återvändande och yttre gräns.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Det ministern förklarade var pedagogiskt, nämligen skillnaden på ministrarnas roll på allmänna rådets möte och statsministrarnas roll på Europeiska rådets möte, där vi inför mötet har samråd med statsministern här på onsdag.

Hur regeringen väljer att hantera den svenska stolen på olika möten är upp till regeringen att bedöma, och det är transparent av statsrådet att berätta det här.

Det jag ändå fortsätter att fundera över – och jag ska rätta mig själv så att det blir rätt ståndpunkt – är att det som har varit utskickat till EU-nämnden, dagens samråd inför allmänna rådets möte, är följande förslag till ståndpunkt: ”Regeringen står bakom ordförandeskapets hantering vid rådsmötet.” Detta får vi tänka är allmänna rådet där Jessica Roswall ska delta.

Statsrådet har själv konstaterat att samma ordning gäller i fråga om regeringens relation till riksdagen även när Sverige innehar ordförandeskapet. Vid tidigare tillfällen har det framkommit i sakinnehållet vad det är som regeringen tycker om de frågor som ska upp på allmänna rådets möte. Det är inte heller ovanligt att man har hänvisat till att det som ska ske i substans sker när stats- och regeringscheferna träffas. För detta ska vi ha ett samråd i nästa vecka.

Det vi står inför att ta ställning till nu, och som var en av mina frågor, handlade om det som Jessica Roswall läste upp för EU-nämnden. Ska det tolkas som att det är den svenska ståndpunkten i sak i det som ska behandlas på allmänna rådet när det gäller migration och IRA? Det har vi i EU-nämnden nämligen inte fått till oss i förväg över huvud taget. Vi har fått en ståndpunkt där det står att ”regeringen står bakom ordförandeskapets hantering vid rådsmötet”, men inget sakinnehåll om vad den hanteringen innebär. Det är min fråga.

Vad är det som gör att man inte följer sedvanlig tradition att faktiskt ge lite sakinnehåll i ståndpunkten? Jag kan läsa innantill här från en tidigare uppteckning. Det står att substansdiskussionen kommer att föras på Europeiska rådet, inte i allmänna rådet, och att statsministern på sedvanligt sätt kommer att samråda med nämnden. Det är vad vi har att ta ställning till nu.

Jag har all respekt för att vi ska försöka se till att det här ordförandeskapet blir bra, men som ståndpunkten är formulerad nu säger den att regeringen står bakom regeringens egen hantering på rådsmötet. Men Sverige har ju en minoritetsregering. Det parti jag företräder är ensamt större än regeringen. Det finns alltså ett intresse av att veta gentemot riksdagen vad det är, i sak, som regeringen faktiskt tycker om de frågor som ska hanteras. Att sedan den svenska stolen ska sitta tyst är upp till regeringen att bestämma, men jag funderar på själva ståndpunkten och vad det är vi samråder om.

Ordförande! Tack, statsrådet, för svaret!

Mina funderingar liknar dem Matilda Ernkrans fört fram, mycket beroende på att jag tycker att tidigare när allmänna rådet har förberett Europeiska rådet har regeringens förslag till ståndpunkt innehållit synpunkter på rådsslutsatserna, och det gör de inte den här gången. Därav min fråga om statsministern över huvud taget planerar att säga någonting om svenska ståndpunkter.

Min fråga är varför vi inte får en kort summering av vad den svenska regeringen planerar inför Europeiska rådet och av vad den svenska regeringen har för synpunkter på utkastet till rådsslutsatser.

Anf. 24 MARTIN KINNUNEN (SD):

Vi får se om vi blir färdiga med den här formfrågediskussionen innan ordförandeskapet är slut. Nu har vi hållit på i en månad. Det låter likadant på varje möte.

Från Sverigedemokraternas sida står vi bakom den här ståndpunkten. Vi uppfattar att det framgår av brödtexten hur ordförandeskapet ska hantera frågorna. Ståndpunkten är att man står bakom hanteringen som man har beskrivit. Vi tycker att det är ganska tydligt.

Det jag hör från ministern om hur man ser på IRA, ny finansiering och statsstödsregler är positivt. Det här är ju ett race som EU förmodligen inte kan vinna. Det är också oroande när man tittar på hur statsstöden används i dag, för det är väl 80 procent av statsstöden som används i Frankrike och Tyskland. Uppluckrade statsstödsregler kommer inte att gagna de små staterna.

Jag har noterat att Sverige tillsammans med flera likasinnade länder har skrivit under brev där man tydliggjort ländernas inställning, som ju är annorlunda än exempelvis Frankrikes. EU-ministern kanske kan redogöra för hur Sverige mellan rådsmötena arbetar för att bygga stöd för just Sveriges prioriteringar när det kommer till statsstödsregler och ny finansiering för att möta racet mot USA gällande subventioner.

Anf. 25 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag har som sagt informerat och haft dialog med riksdagen i olika sammanhang för att försöka förklara hur saker är tänkta att hanteras under ordförandeskapet. Det är ändå en skillnad, som jag tycker att Ilona Szatmári Waldau beskriver väldigt väl. Jag kommer att leda allmänna rådets möte och ta in alla medlemsstaters synpunkter. Sedan kommer rådet med Charles Michel i spetsen att komma med nya slutsatser till nästa vecka, som ni samråder om på sedvanligt sätt när statsministern kommer hit och redogör för den svenska inriktningen och de synpunkter vi kommer att ha. Det är precis så som det alltid går till, enligt min erfarenhet.

Sedan är det en viss skillnad från förut, men det liknar ändå när tidigare EU-ministrar inför den här typen av allmänt råd har berättat om vissa saker som Sverige kommer att lyfta. Jag tog i min inledning upp något av det som kommer att diskuteras. Men skillnaden är som sagt att jag leder mötet och på just den här punkten kommer det svenska ordförandeskapet att vara tyst.

Jag vill också säga att jag träffade utskottsordföranden i går. Jag kan upprepa det jag sa då här: Ska det vara ett lyckat ordförandeskap uppfattar jag att många av oss här inne är överens om att för att skapa det förtroende man behöver ha hos andra medlemsstater behöver man som ordförande vara opartisk, annars förlorar man förtroendet. Det är ingenting unikt för EU och absolut inte för Sverige. Så skötte de franska och tjeckiska ordförandeskapen saken, och jag är tämligen övertygad om att det spanska också kommer att sköta den på det viset. Jag hoppas alltså att vi kommer att kunna hantera det här väl under det här halvåret.

Martin Kinnunen frågade hur Sverige agerar underhand. Det är en väldigt bra fråga, för allt detta betyder ju inte att vi sitter still och inte tycker saker. Vi har ståndpunkter som vi förhandlat här under lång tid och som vi fortsätter att hantera.

Vad gäller frågan om hanteringen av IRA lyfter jag på olika sätt fram den. Det är precis som jag svarade på Malin Björks fråga så att det handlar om att EU har en långsiktig agenda avseende konkurrenskraften. Det tror jag är väldigt viktigt. Vi ska inte fastna i det kortsiktiga.

I går var Finlands statsminister här, och det är klart att vi pratar med Finland om frågor vi är överens om, till exempel statsstöd, för att de ska vara tydliga under detta halvår. Det har jag sagt vid andra tillfällen också. Men ibland har Sverige till och med skrivit på brev, som Martin Kinnunen lyfte fram, för att visa vad vi tycker. På både tjänstemannanivå och politisk nivå lyfter vi fram detta när vi kan. Men det är som sagt en svensk som kommer att sitta som ordförande vid de flesta rådsmöten – dock inte vid FAC och Europeiska rådet.

Jag hoppas att jag har förklarat detta nu men är såklart beredd att fortsätta försvara det här med hanteringen.

Anf. 26 MATILDA ERNKRANS (S):

Jag vill återigen säga att vi väl ska försöka hantera det här på ett så klokt och bra sätt som möjligt. Redan förra veckan försökte jag säga att vi ju inte innehar ordförandeskap varje år, så vi får lära av varandra. Jag tycker ändå att det är viktigt att ståndpunkten som hanteras här i EU-nämnden verkligen svarar mot det som ska ske på det kommande mötet.

Jag tycker inte att det är till fyllest i form att ha en ståndpunkt som säger att regeringen står bakom ordförandeskapets hantering vid rådsmötet, eftersom Sverige har en minoritetsregering. De tre partierna som ingår där har faktiskt sammantaget färre mandat än vad vi socialdemokrater har tillsammans. Vi vet inte när vi sitter här och hanterar de här frågorna hur majoritetsförhållandena ser ut. Nu har vi fått besked från Sverigedemokraterna att de vid det här tillfället står bakom regeringens ståndpunkt som gäller hur ordförandeskapet ska hantera saken vid rådsmötet.

Inför framtiden tycker jag att det hade varit bättre om den här ståndpunkten utformats på sedvanligt vis med ett kort politiskt sakinnehåll med frågorna som ska hanteras på allmänna rådet. Man hade också kunnat vara tydlig i ståndpunkten med det som statsrådet här för fram, nämligen att regeringen avser att lyssna in övriga medlemsstater när det gäller sakfrågorna IRA och migration för att kunna förbereda Europeiska rådet, att vad gäller substansinnehåll kommer statsministern att samråda på sedvanligt sätt och att man med det tycker att vi kan stå bakom ordförandeskapets hantering vid rådsmötet.

Jag hoppas att jag är någorlunda tydlig med att antingen får man ha ett politiskt sakinnehåll – det är väl det bästa – eller vara tydlig med vad det är för ståndpunkt vi har hanterat. Är det så att nämnden ska ge mandat att säga att man ska lyssna in övriga medlemsstater för att kunna förbereda Europeiska rådet, och att statsministern får återkomma med substansinnehåll i samrådet med EU-nämnden nästa vecka, och med det kan man stå bakom ordförandeskapets hantering? Då blir det ju mycket enklare för oss som inte ingår i regeringen att förstå vad det är vi ger för

mandat. Men om den ser ut så här kommer vi i dag att anmäla en avvikande standpunkt mot bakgrund av det jag har sagt.

Anf. 27 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag tycker att det blir lite moment 22 när man hänvisar till sig själv, även om jag förstår statsrådets förklaring. Det som framförs av Matilda Ernkrans skulle ändå vara en lämplig lösning för att undvika att vi hamnar i den här formfrågan framöver och också ge tydlighet och trygghet inför kommande, liknande situationer. Det vore bra. Jag tror att vi kanske i sak och form har en samsyn kring detta.

Anf. 28 MALIN BJÖRK (C):

Ordförande! Martin Kinnunen klagade på att vi har uppehållit oss vid form under lång tid och vid återkommande EU-nämnder. Jag ser ändå ett mönster som är problematiskt. Oavsett hur dagens standpunkt ser ut har det funnits en frustration vid åtskilliga EU-nämndssammanträden över att det är väldigt svårt att tolka den svenska standpunkten utifrån hur den har varit utformad och att faktiskt förstå vad regeringens inriktning kommer att vara. Det ger utrymme för vidare tolkningar.

Vi hade den här diskussionen förra veckan också. Det är önskvärt, även från Centerpartiets sida, med ytterligare tydlighet framöver om vad regeringen kommer att föra fram. Jag vill också göra det medskicket.

Anf. 29 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag tackar för synpunkterna. Jag vet inte om jag kan bli tydligare. Nu tittar jag på det skriftliga som har gått ut. Där står en hel del viktiga saker som jag också har läst upp, till exempel att det svenska ordförandeskapet prioriterar en samlad strategi för europeisk konkurrenskraft. Det finns fler saker.

Det är på det här viset det kommer att vara. Det är ganska utförligt, tycker jag, men det finns säkert möjlighet till förbättringar – vad vet jag. Det finns ändå en del skriftligt.

Jag har inte uppfattat vad Socialdemokraterna har för annan uppfattning än det som har framförts. Jag uppskattar Rebecka Le Moines medskick i sitt inledningsanförande eftersom det här är ett förberedande möte inför Europeiska rådet. Det är precis så som jag önskar att det ska gå till. Men jag hör vad ni säger och tar det med mig.

Anf. 30 ORDFÖRANDE:

Då är frågan om Socialdemokraterna anmäler avvikande standpunkt.

Anf. 31 MATILDA ERNKRANS (S):

Ja, vi har en avvikande standpunkt i form. Vi kommer att återkomma i substans när statsministern är här i nästa vecka, för det är undermåligt att standpunkten är att man står bakom ordförandeskapets hantering vid rådsmötet. Allt annat har varit bakgrundsinformation.

Man hade i standpunkten kunnat lägga till några korta rader antingen om vad man politiskt tycker om de olika saker som ska hanteras eller om hur man har tänkt hantera själva rådsmötet, alltså att lyssna in, förbereda

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna.

Då har vi dagordningspunkt 5, Förbindelserna EU–Förenade kungariket. Det är en lägesrapport och en informationspunkt. Ansvarigt statsråd är Tobias Billström, men punkten föredras av statsrådet Roswall.

Anf. 33 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Vid mötet kommer kommissionen att ge en lägesuppdatering om den senaste händelseutvecklingen i relationen mellan EU och Storbritannien. Lägesuppdateringen väntas fokusera på de pågående diskussionerna om genomförandet av Nordirlandprotokollet.

Kommissionen och Storbritannien fortsätter att samtala för att finna en konstruktiv lösning avseende implementeringen av Nordirlandprotokollet. Den 9 januari annonserade parterna viktiga framsteg i form av EU:s tillgång till Storbritanniens tulldata. Storbritannien har även börjat fatta operativa beslut om upprättandet av fysiska tullstationer med personal. Vi hoppas se ytterligare framsteg under de kommande veckorna.

Den övergripande målsättningen är att EU ska ha en positiv, stabil och framåtsyftande relation med Storbritannien samtidigt som den inre marknadens integritet säkerställs. Kommissionen har varit tydlig med att EU:s tidigare kompromissförslag fortfarande ligger på bordet och utgör utgångspunkten för pågående diskussioner. Sverige står redo att använda sitt EU-ordförandeskap för att stötta kommissionens ansträngningar att finna konstruktiva lösningar mellan parterna med fortsatt fullt stöd från medlemsstaterna.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Jag vill själv göra ett medskick. Jag tror att det här är en otroligt viktig fråga. Jag tycker att det som statsrådet ger uttryck för är väldigt balanserat. Den mediala tystnaden på området är ju ett tecken på att det går ganska bra, och vi närmare oss nu också firandet av långfredagsavtalet på Nordirland. Låt oss hoppas att allt detta kan landa i en lösning som är väl fungerande både för Storbritannien och för EU och därmed också för den irländska ön.

Anf. 35 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M):

Tystnaden går säkert att tolka på olika sätt. Men det kommer inte så mycket nytt vid detta rådsmöte, vad jag har förstått. Vi får hoppas att ordföranden gör rätt tolkning av detta.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Det hoppas ordföranden också.

Då kan vi lämna dagordningspunkt 5. Vi tackar för informationen.

Dagordningspunkt 6 är Övriga frågor. Finns det några övriga frågor som statsrådet vill ta upp?

Anf. 37 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Ja, det är två frågor som har anmälts. Jag nämnde en av dem tidigare.

Frankrike och Tyskland har på eget initiativ inrättat en expertgrupp som fått i uppdrag att reflektera över tänkbara reformer av EU:s institutioner. De har bett om att få möjlighet att presentera syftet med detta.

Den andra punkten har anmälts av Frankrike och handlar om att de vill lyfta upp samordningen bland EU:s institutioner vad gäller organisationer som förespråkar värderingar som inte är kompatibla med EU:s och vad gäller informationsinsatser om radikaliserings.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Vi önskar statsrådet en trevlig helg!

Innehållsförteckning

2022/23:25

3 februari

§ 1 Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	1
Anf. 5 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	3
Anf. 6 MATILDA ERNKRANS (S).....	3
Anf. 7 MAGNUS BERNTSSON (KD).....	3
Anf. 8 ELIN NILSSON (L).....	3
Anf. 9 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	4
Anf. 10 MATILDA ERNKRANS (S).....	4
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 12 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	5
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 14 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	5
Anf. 15 MALIN BJÖRK (C).....	6
Anf. 16 MATILDA ERNKRANS (S).....	6
Anf. 17 REBECKA LE MOINE (MP).....	7
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 19 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	7
Anf. 20 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	7
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 22 MATILDA ERNKRANS (S).....	9
Anf. 23 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	9
Anf. 24 MARTIN KINNUNEN (SD).....	10
Anf. 25 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	10
Anf. 26 MATILDA ERNKRANS (S).....	11
Anf. 27 REBECKA LE MOINE (MP).....	12
Anf. 28 MALIN BJÖRK (C).....	12
Anf. 29 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	12
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 31 MATILDA ERNKRANS (S).....	12
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 33 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	13
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 35 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	13
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 37 Statsrådet JESSIKA ROSWALL (M).....	14
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	14